

NOTICIES

DÍA DE LA LINGUA MATERNA 2018

La Conseyería d'Educación y Cultura, al traviés de la Dirección Xeneral de Planificación Llingüística y Normalización, entamó dellos actos enmarcaos nel Día Internacional de la Llingua Materna, que la UNESCO celebra cada 21 de febreru.

Anguaño, d'aluerdu colos oxetivos establecíos na Axenda de Desenvolvimientu Sostenible pal 2030, escuyó'l lema *Caltener la diversidá llingüística y promover el plurilingüismu pa sofitar los Oxetivos de Desenvolvimientu Sostenible*. Les llingües locales tresmiten cultures, valores y conocimientos tradicionales que desempeñen un papel importante na promoción d'un futuru sostenible.

Les actividaes desendolcáronse en dellos puntos d'Asturies y tuvieron dirixíes a públicu escolar y públicu xeneral. En collaboración col Conceyu de Nava, na Casa de Cultura Marta Portal desenvolióse un actu pal alumnáu de primaria de los centros públicos del conceyu onde disfrutaron de la representación de *Llázaro de Tormes*, al cargu de Carlos Alba, ganador del primer festival Nel Amaro de teatru profesional n'asturianu.

Nel teatru municipal de L'Entregu, en collaboración col Conceyu de Samartín del Rei Aurelio, celebróse un actu pa los centros de secundaria del conceyu que cuntó cola actuación de Luis Núñez y los Folganzanes, ganadores del Premiu al Meyor Cantar del 2017.

Esi mesmu día, a les 20:30 hores, un actu na Casa de Cultura d'Avilés zarraba les actividaes alreduro del Día de la Llingua Materna. Un conciertu abiertu al públicu en collaboración col Conceyu d'Avilés onde Joaquín Pixán, acompañáu al pianu por Mario Bernardo, interpretó una escoyeta de pieces d'*Un cancioneru asturianu pal sieglu XXI*.

Asina mesmo, publicóse n'Educastur un manifiestu n'asturianu y en gallego-asturianu destacando les ventayes d'una educación plurilingüe pa que puidere lleese a la hora del récreu del miércoles 21 de febreru.

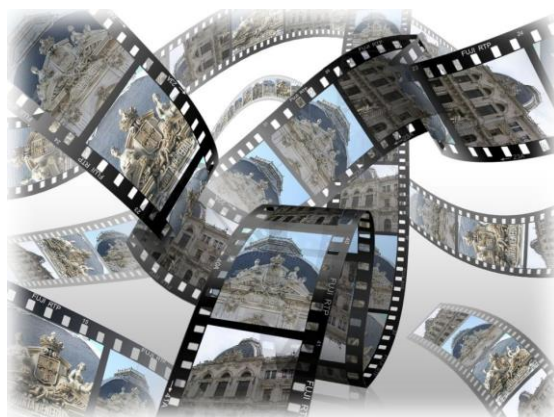

Otros enlaces d'interés nos que ver el trabayu del Día de la llingua materna nos centros educativos:

[IES Río Nora](#)

XX ANIVERSARIU DE L'APROBACIÓN DE LA LLEI D'USU

El 23 de marzu de 1998 aprobábase la Llei 1/1998 d'usu y promoción del bable/asturianu. Al pasar dos décadas de la so puesta en marcha, pa recordar esta efeméride la Consejería d'Educación y Cultura, al traviés de la Dirección Xeneral de Planificación Llingüística y Normalización, entamó'l llunes 19 de marzu una mesa de debate ente xuristes col títulu *20 años de la Llei d'Usu y Promoción del Asturianu*.

Na mesa, moderada por Vicente Hoyos Montero, secretariu xeneral técnicu de la Consejería d'Educación y Cultura, participaron como ponentes José Manuel Pérez Fernández, profesor titular de Derechu Alministrativu de la Universidá d'Uviéu, na actualidá lletráu del Tribunal Constitucional; Leopoldo Tolivar Alas, catedráticu de Derechu Alministrativu de la Universidá d'Uviéu; y Nicolás Bartolomé Pérez, abogáu y escritor, espertu en temes llingüístico-llegales.

El debate, que se celebró nel Salón de Té del Teatru Campoamor d'Uviéu, trató ente otros aspectos la evaluación de la Llei d'Usu como ferramienta de normalización llingüística, el marcu llegal del asturianu en comparanza col d'otres llingües minoritaries, el nivel de desenvolvimientu alcanzáu pola Llei nestos dos decenios, amás de les expectatives de futuru de la mesma. Depués de la esposición de los especialistas, abrióse una ronda d'entruques mui provechosa ente'l públicu asistente.

CONVOCATORIA PREMIOS LLITERARIOS N'ASTURIANU

El Gobiernu del Principáu d'Asturies yá publicó la convocatoria de los premios lliterarios 2018:

- X Premiu «Alfonso Iglesias» de Cómic.
- XI Premiu «María Josefa Canellada» de Lliteratura infantil y xuvenil.
- XXIV Premiu «Máximo Fuertes Acevedo» d'Ensayu.
- XXXIX Premiu «Xosefa Xovellanos» de Novela.
- XXIV Premiu «Xuan María Acebal» de Poesía.

El plazu pa la presentación d'orixinales a los premios acaba'l 3 de setiembre (nel casu del «Alfonso Iglesias» de Cómic) y el 17 de setiembre (pa les convocatories restantes d'estos premios).

Nel BOPA n.º 118 del 23 de mayu del 2018 pues consultar les convocatories:

[Convocatories premios lliterarios 2018](#)

AXENDA DIDÁCTICA ESCOLAR 2017/2018

Yá tan publicaes toles actividaes axudicaes a los centros que solicitaron participar na Axenda Didáctica 2017-2018. Les actividaes van poder desenvolvese nos centros educativos hasta'l 31 d'ochobre del 2018.

Consulta les axudicaciones equí:

[Actividaes Axenda Didáctica Escolar 2017/2018](#)

CAMPAÑA DE MATRICULACIÓN EN LINGUA ASTURIANA Y LLITERATURA Y GALLEGO-ASTURIANU PAL CURSU 2018/2019

La campaña de matriculación #YOAPÚNTOME #EUAPÚNTOME en Llingua Asturiana y Lliteratura y Gallego-Asturianu pal cursu 2018/2019 unvió cartelos y *flyers* pa la so difusión a tolos centros educativos sosteníos con fondos públicos del Principáu d'Asturies. Esta campaña cuntó coles aportaciones de dellos centros, que fixeron vídeos protagonizaos polos sos escolinos animando a la matriculación nestes asignatures. Foi una propuesta mui prestosa que llegó pente medies de les redes sociales a toa Asturies.

Son munches les razones pa deprender la llingua asturiana: aumenta la nuestra competencia comunicativa, ayúdanos nel aprendimientu d'otres llingües, sensibilízanos con otres realidaes culturales y llingüístiques, y arriquez el nostru conocimientu y percepción del mundu. #YOAPÚNTOME #EUAPÚNTOME.

[#YOAPÚNTOME](#) [#EUAPÚNTOME](#)

VISITES GUIAES NEL MUSÉU ARQUEOLÓXICU

Nel mes de xunu acabaron les visites guiaes n'asturianu nel Muséu Arqueolójicu d'Asturies.

De temática xeneral pal públicu escolar, les visites guiaes ufiertáronse a los centros educativos pa complementar la formación curricular de les aules col averamientu al Muséu Arqueolójicu d'Asturies y la so historia.

Alumnáu de primaria, secundaria y bachilleratu viniente de centros de toa Asturies participó nestes visites, que resultaron mui prestoses y provechosos.

Pal públicu en xeneral, les visites guiaes desenvolvieronse con muncha participación de xente. Foron trés los temes, dependiendo del mes: La prehistoria n'Asturies, L'oru de los ástures y L'Asturies medieval.

CLUB DE LLECTURA N'ASTURIANU

La iniciativa del Club de Llectura n'asturianu y gallego-asturianu que tuvo funcionando esti cursu resultó una experiencia mui interesante pal alumnáu y profesoráu participante, qu'agradeció la creación d'esti serviciu d'empréstanu de llibros organizáu pola Consejería d'Educación y Cultura del Principáu d'Asturies.

Club de Llectura

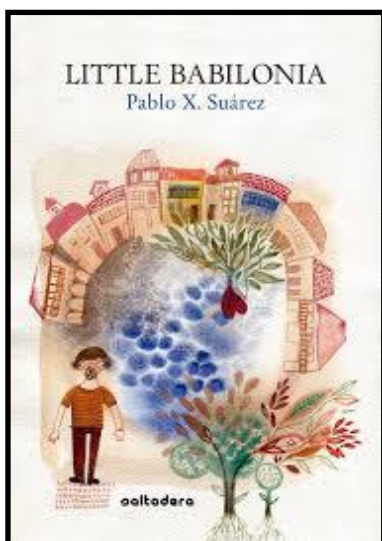

Pal cursu viniente va seguir en marcha esti Club de Llectura, que dir incorporando títulos nuevos.

PRESENTACIÓN *LITTLE BABILONIA*

Pablo X. Suárez, ganador del XXIII premiu «Xuan María Acebal» de Poesía, que convoca'l Gobiernu del Principáu d'Asturies, presentó'l so llibru'l 26 d'abril del 2018 nel Teatru-Auditoriu de La Pola Siero.

Pablo X. Suárez ye filólogu y especialista en Llingua Asturiana. Nomáu *l'enfant terrible* de la lliteratura asturiana, llevaba cuasi siete años ensin publicar poesía n'asturianu, anque adelantare dellos poemas inéditos per antoloxíes o nos recitales nos qu'aveza a participar, les *Timbes poétikes* qu'él entama y a les que punxo nome.

El poeta y críticu Miguel Allende foi l'encargáu de presentar *Little Babilonia*. Nos 35 poemas, de construcción y temática variada, Suárez tresmite, col so desenfadu avezáu, munches veces enfadáu, una mirada crítica hacia lo cotidiano, siempre a partir de la tradición cultural d'occidente, pero ensin dexar de poner atención pa los márxiens, cerca de la contracultura. El xuráu que-y otorgó a esti llibru'l Premiu Xuan María Acebal destacó «el nivel llingüísticu y estilísticu y la brillantez de les imáxenes d'un testu que xuega y mez la tradición más clásica coles referencies más pop».

COLOCACIÓN DE PLAQUES NOS CENTROS PIONEROS NA IMPLANTACIÓN DEL PLAN PILOTU

El Director Xeneral de Planificación Llingüística y Normalización fixo entrega de les plaques acreitatives a los centros pioneros na implantación del *Plan Pilotu Esperimental pa la Promoción y Usu del asturianu nel cursu académicu 2017/2018*. La placa primera entregóse nel CP El Bosquín de l'Entregu de mano del conseyeru d'Educación y Cultura nuna ceremonia mui prestosa na que visitó l'aula y la esposición de productos que tamos avezaos a emplegar tolos díes, nos qu'apaez l'asturianu.

La experiencia educativa foi calificada de mui positiva en tolos centros participantes: CP Bernardo Gurdíel (Grau), CP El Bosquín (L'Entregu), CP El Cotayu (Carbayín), CP La Carriona-Miranda (Avilés), CP Santiago Apóstol (Mieres) y CP Xentiquina (Lieres).

XXX
IX

39 SELMANA DE LES LLETRES ASTURIANES

LLIBRU REGALU 39 SELMANA DE LES LLETRES ASTURIANES

Foron dos les ediciones conmemoratives de la 39 Selmana de les Lletres Asturianas: *Cúntame un cuentu* y *Cúntame un conto*, dos obres, n'asturianu y

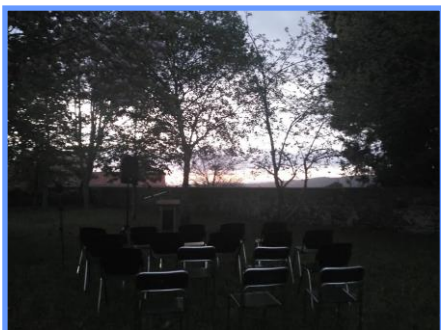

gallego-asturianu respectivamente, qu'axunten rellatos infantiles y xuveniles de 18 autores y ilustradores de toa Asturias.

Estos dos llibros regaláronse'l vienes 4 de mayu, Día del Llibru Asturianu, en 53 puntos de distribución d'Asturies al mercar llibros y discos n'asturianu o en gallego-asturianu. Tamién s'unviaron a los centros educativos.

ALBA POÉTICA NEL CP DE LLORGOZANA

El xardín de la escuela pública de Llorgozana (Carreño) foi l'escenariu idílico pa inaugurar la 39 Selmana de Les Lletres Asturianas, col *Alba de les lletres asturianas* qu'entamó'l Conceyu de Carreño en collaboración cola Dirección Xeneral de Planificación Llingüística y Normalización. ¡Qué meyor manera d'empezar el día que con una xornada poético-musical al riscar l'alba! De siguío, los escolinos más mozos del conceyu llegaron hasta la escuela p'asistir a un taller sobre la obra d'Antón de Marirreguera.

Vídeos nesti enllaz: [Alba de les Lletres Asturianas \(Carreño\)](#)

HOMENAXE A MARÍA JOSEFA CANELLADA EN CABRANES

La collaboración ente'l Conceyu de Cabranes y la Dirección Xeneral de Planificación Llingüística y Normalización fixo posible'l actu d'homenaxe a María Josefa Canellada'l 27 d'abril del 2018. A él asistieron autoridaes del Principáu y del Conceyu de Cabranes, escolinos de los centros educativos de la zona y tamién el fíu de María Josefa Canellada, Alonso Zamora Canellada. Una esposición con materiales fechos pol alumnáu, la proyección d'un videu y la representación de la obra *Montesín* completaron l'homenaxe na Casa de la Cultura de Cabranes.

Más semeyes nesti enllaz: [Homenaxe María Josefa Canellada](#)

V PREMIU DE POESÍA SELMANA DE LES LLETRES EN GRAU

En collaboración cola Fundación Aula de les Metáfores, fízose entrega de trofeos y diplomes del «V Premiu de Poesía Selmana de les Lletres», al que se presentaron obres d'escolinos y escolines d'Educación Primaria y alumnos y alumnas d'Educación Secundaria y Bachilleratu del conceyu de Grau.

El sitiu escoyíu pa esti actu foi la Capiella de los Dolores, onde los asistentes disfrutaron amás d'una actuación poético-musical protagonizada por Pablo X. Suárez y Chino el indio.

Más semeyes nesti enllaz: [V Premiu de Poesía Selmana de les Lletres](#)

XENTIQUINA: UNA MIRADA A LA LLITERATURA INFANTIL

El Teatru-Auditoriu de Siero acoyó l'espectáculu musical *Xentiquina: una mirada a la lliteratura infantil*, un homenaxe a la formación musical del mesmu nome que nació del trabayu de Nacho Fonseca colos escolinos de la escuela de Lieres, onde yera maestru.

Nel actu homenaxe participaron integrantes del coru Xentiquina acompañaos pol coru Siero Musical y alumnáu de les escueles públiques Celestino Montoto Suárez, Hermanos Arregui y Xentiquina, qu'interpretaron delles pieces musicales.

Más semeyes nesti enllaz: [Xentiquina: una mirada a la lliteratura infantil](#)

V CERTAME DE TEATRU ESCOLAR

La gala d'entrega de premios del V *Certame de Teatru Escolar en llingua asturiana/gallego-asturianu*, acoyó nel Teatru de la Llaboral la representación de les obres ganadores del primer premiu: *Una hora curtia*, del C.P Rey Aurelio, y *Na Corte del Rei Silo*, del I.E.S de Pravia na categoría d'obres teatrales; y, na categoría de monólogos, el CP Rei Aurelio y l'IES César Rodríguez.

Otru añu más, el públicu pudo disfrutar de les habilidaes artístiques y dramátiques de los protagonistes, que yá suañen col Oscar.

Más semeyes nesti enllaz: [V Certame de Teatru Escolar](#)

ACTU ESCOLAR 39 SELMANA DE LES LLETRES

L'IES Víctor García de la Concha de Villaviciosa acoyó esti añu la ceremonia d'entrega de los premios del XXIII Certame de Creación Artística-Lliteraria, del XV Certame de Creación Cartelismu y del VII Certame de Creación Audiovisual convocaos pola Consejería d'Educación y Cultura nel marcu de celebración de la *XXXIX Selmana de les Lletres Asturianas*, dedicada nesta edición a la lliteratura

infantil y xuvenil en llingua asturiana. L'actu escolar institucional, celebráu'l vienres 4 de mayu del 2018, acoyó la participación d'escolinos y escolines de centros educativos de dellos puntos de la xeografía asturiana y de toles estayes educatives.

La collaboración de tola comunidá educativa del IES (alumnáu, profesoráu y families) fiXo posible'l desenvolvimientu del actu, que cuntó cola asistencia d'alumnáu ganador, profesoráu acompañante y personalidaes del Conceyu y l'Alministración.

Con un aforu onde nun cabía más naide, tolos premiaos y premiaes asistentes recoyeron los trofeos y diplomes, convirtiéndose nos protagonistas destacaos d'una xornada mui emotiva.

Más semeyes nesti enllaz: [Actu escolar IES Víctor García de la Concha](#)

ENTAÍNA A ESCRIBIR

La Dirección Xeneral de Planificación Llingüística y Normalización y l'Institutu Asturianu de la Mocedá convocaron el premiu *Entaína a escribir*, el concursu de microrrellatos improvisaos n'asturianu pa la xente mozo. Esti actu, que llegaba a la tercer edición, zarró la 39 Selmana de les Lletres Asturianes. La Sala Borrón acoyó otru añu más la escoyeta de los trés meyores rellatos creaos en venti minutos depués de sacar d'una bolsa'l tema que tien qu'inspirar la creación lliteraria.

El primer premiu foi pa Inaciu Galán, que compartió trunfu con Ángela Gómez de Ávila y Claudia Gutiérrez Lueje, qu'algamaron el segundu y tercer premiu, respectivamente.

Más semeyes nesti enllaz: [Entaína a escribir](#)

PUBLICACIÓIS EN GALLEGO-ASTURIANO

CÚNTAME
UN CONTO

SEMANA DAS LETRAS ASTURIANAS 2018

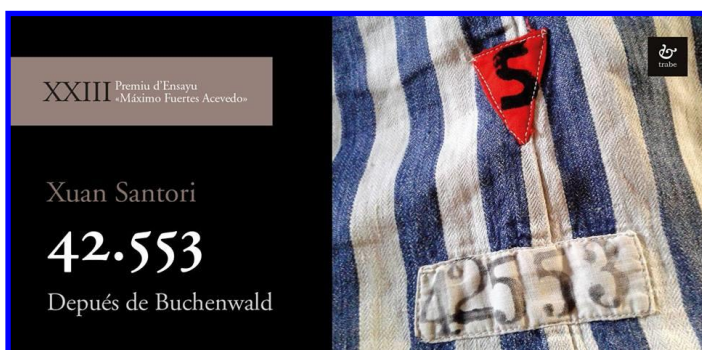
A portrait of Prof. Dr. İsmail Kültür, an elderly man with a white mustache and glasses, wearing a grey suit and a striped jacket. He is gesturing with his right hand while speaking.

La Dirección Xeneral de Planificación Llingüística y Normalización quixo aproveitar la visita del últimu superviviente asturianu del campu de concentración de Buchenwald, pa invitar al alumáu del IES Padre Feijoo a participar nuna charla-coloquiú que resultó mui emotiva a la par que granible y que nun –yos dexó impasibles. L'alumnáu quixo facer el so propiu homenaxe a Vincent plantando un árbol na so memoria y la de tolos deportaos na entrada del centru educativu.

Vincent García Riestra (La Pola, Siero, 1925), deportáu nel 1944 al campu de concentración de Buchenwald (Thüringen, Alemania) y superviviente español últimu d'aquel campu, reside anguaño en Francia, en Périgueux, en la Dordoña.

La so esperiencia vital valió-y a Xuan Santori pa escribir l'ensayu *42.553. Después de Buchenwald*, que se presentó'l día 12 de xunu nel Muséu Arqueolóxicu d'Asturies col aforu completu nun actu multitudinariu nel que autor y protagonista ficiéron sentir el rellatu de la hestoria viva, que Santori treslladó al papel con tola sensibilidá y respetu nun «xuegu de ficción y realidá conseguido al traviés de l'amalgama d'imaxen, testimoniu y documentación y la dimensión internacional qu'adquiere la obra» como la definió'l xuráu que-y otorgó'l premiu d'ensayu a Santori.

Vincent García Riestra nació en La Pola (Siero, Asturias) el 20 de xineru de 1925, anque traslladóse bien ceo a El Berrón y después a Noreña por motivos llaborales del so pá. Ye'l sétimu de los diez fíos que tuvieron Áurea Riestra Morilla y Gregorio García Lavilla, conocíu como *Gorín* y que nunca nun militó en partíu políticu nengún, si bien pertenecía a la UXT.

Siendo un neñu, tuvo que fuxir a Francia tres el trunfu de la sublevación franquista y nel país vecín se integró en la Resistencia contra los nazis; el so trabayu como corréu y espía salió-y bien caru, pues foi deteníu, torturáu pola Xestapo y deportáu al terrible campu de concentración de Buchenwald, nel que pasó quince meses. Desque foi lliberáu y hasta l'actualidá dedicóse a percorrer los centros educativos franceses ofreciendo'l so testimoniu a los

más xóvenes pa que conozan, de primera mano, tolo horror que supunxo'l fascismu.

Escribe l'autor d'esti ensayu nel «Prefaci»: «Nun ha tener mieu'l llector d'alcontrar nesta obra un rellatu de les crueldaes de l'Alemaña del tiempu los nazis, nenguna sucesión d'impiedaes y castigos, nengún regodéu nel horror. Nun ye ési l'afán. Al contrario, lo que s'ofrez nesti ensayu testimonial y gráficu ye una esperiencia exemplar y salvífica que nos lleva a través de la era del esterminiu y nos esplica cómo pudo'l ser humanu resalvala y prevalecer». «Resalvala y prevalecer», eso foi lo que fixo Vicente García Riestra (La Pola Siero, 1925), deteníu en Francia y deportáu nel 1944 pola Xestapo pal campu de concentración de Buchenwald, onde se persiguía la muerte de les persones internaes a través del trabayu esclavo pa la industria de guerra de l'Alemaña nazi. Imre Kertész, escritor xudíu d'orixe húngaru, premiu Nobel de Lliteratura nel 2002, que debió compartir con Vicente un tiempu d'internamientu en Buchenwald y ser lliberáu'l mesmu 11 d'abril del 1945, dexó dicho: «Ye un deber vivir depués d'Auschwitz». Que yera un deber sobrevivir a aquel horror súpolo García Riestra a lo primero, en trespasando la puerta de fierro del campu y en dexando de ser un home pa devenir en númberu (el 42.553), en un «non ser». Vicente, el polesu, l'asturianu, l'últimu español superviviente d'aquel esterminiu, nun se da, tien voluntá de seguir, de dominar el mieu que lu apodera y d'adaptase a la situación, de facer por salvar y salvase, por vivir un día más. Sobrevivir pa pidinos «que nun s'olvide, que nun vuelva pasar».

Xuan Santori (Uviéu, 1968) ye doctor en Filoloxía pola Universidá d'Uviéu y el primer doctorandu que foi a tramitar, escribir y defender la tesis doctoral n'asturianu nesta Universidá. Poeta de gran sensibilidá, traductor amañosu y puru, narrador atentu al devenir del mundu y de la vida, tien ganao dalgunos de los premios más importantes de la lliteratura asturiana: el «Teodoro Cuesta» (nel añu 1999) y l'«Elvira Castañón» (nel 2008) con *Les inconveniencias de la especie* (2000) y *Según cumple'l día* (2015). Amás d'estos poemarios premiaos, tien publicaos *Zunes* (1998) y *Bis a bis* (2004). Como narrador foi reconocíu colos Premios de la Crítica d'Asturies nos años

2006 y 2008 coles obres *La heredá* (2005) y *La fábrica de lluz* (2008). De resultes de la so xera d'estudiosu de la lliteratura asturiana y de la so influencia na estandarización y normalización llingüística son les obres *Milenta voces. Visiones del Surdimientu* (2006) y *El Surdimientu y la lliteratura n'asturianu: normalización y estandarización* (2013). Conmovíu pol testimoniu vital de Vincent García, l'autor aborda en **42.553. Después de Buchenwald** l'ensayu históricu con una reflexón sobre la condición humana y la supervivencia nel deliriu de los campos de concentración.

L'últimu día de la visita de Vincent García Riestra a Asturias, pela mañana, enantes de volar pa Francia, el Rector de la Universidá d'Uviéu, Santiago García-Granda invitólu a firmar nel llibru d'honor. Vincent púnxo-y na solapa al Rector el triángulu coloráu de deportáu.

Otros enlaces d'interés:

Con motivu del Día Internacional en Memoria de les víctimes de la Shoah (27 de xineru), l'alumnáu de llingua asturiana del IES Lluces realizó una serie d'actividaes empobinaes a recordar y a nun escaecer esti furacu negru de la Hestoria humana.

[Día Internacional en memoria de les víctimes del Shoah](#)

www.politicallinguistica.org www.educastur.org
www.facebook.com/selmana.lletresasturianas www.facebook.com/llinguast

Usté recibe esti boletín, unviáu pola Dirección Xeneral de Planificación Llingüística y Normalización de la Consejería d'Educación y Cultura del Principáu d'Asturies. Si nun quier recibir esti boletín, pue comunicalo a llinguastur@educastur.org faciendo constar la so dirección de corréu.

educallingua **informa**

GOBIERNU DEL PRINCIPÁU D'ASTURIES

CONSEYERÍA D'EDUCACIÓN Y CULTURA